

Reîntîlnire cu Nicușor Constantinescu

Un recent turneu în București al Teatrului de Revistă „Fantasio” din Constanța ne-a prilejuit o plăcută reîntîlnire cu un venerabil realizator și animator al teatrului de revistă și al operei românești: Nicușor Constantinescu. Comedia muzicală Hoții de ceasornice ni l-a readus pe Nicușor Constantinescu în postura de autor (alături de Sașa Georgescu) și, în același timp, de regizor al spectacolului teatrului constănțean. Sint, dealtfel, citiva ani buni de cînd Nicușor Constantinescu însuștește teatrul de pe malul Mării Negre, contribuind, cu pricepera și talentul său, la afirmarea și consacrarea lui printre cele

mai prețuite instituții ale genului în țara noastră, consacrare binemeritat cucerită și peste hotare.

Revenind la turneul de la București (în sala Teatrului „Ion Creangă”), se cuvine să subliniem că Hoții de ceasornice atacă o problemă deosebit de actuală: aceea a cronofagilor — tipuri felurite de pisălogi, pierde-vară, incurcă-lume, lasă-mă-să-telas, aflători în treabă, muște la arat — care, toți, ne fură un timp de viață prețios. „Hoții” lui Nicușor Constantinescu și Sașa Georgescu nu fură, așadar, propriu-zis, ceasornice, ci, așa cum observă un erou al piesei, ei fură minute și secunde care, la un loc, devin ore-ceasuri. Comedie muzicală, Hoții de ceasornice atrage atenția — prin duhul satirei ușoare și prin modalitățile caracteristice speciei — asupra pericolului pe care-l reprezintă cronofagii într-o societate în care milioane de oameni se străduiesc — construind — să nu irosească nici o clipă.

Spectacolul lansează câteva noi melodii de muzică ușoară, compuse de Aurel Manolache, care asigură și conducerea muzicală. Teatrul „Fantasio” dispune de o echipă de actori de revistă bine sudată. În cadrul acesteia, ca în fiecare spectacol, se impune, prin nota personală și prin profesionalism, cel al lui Gelu Manolache-Jean Constantin, devenit de mult popular. Aprecieri pozitive se cuvin și lui Fritz Braun, Rodicăi Manolache, Marianei Cerconi, lui Dumitru Caramitru și lui Victor Imoșeanu.

Nu ne putem opri să repetăm remarcabilele merite ale regizorului spectacolului, Nicușor Constantinescu. Ingeniozitate, precizie, experiență și, peste toate acestea, un neîntrerupt entuziasm tineresc — după decenii de activitate — caracterizează mereu creațiile lui Nicușor Constantinescu.

Ștan Vlad

TEATRUL DE PĂPUȘI

TEATRUL DE TINERET
DIN BRĂILA

■ DREPTATEA MĂRII

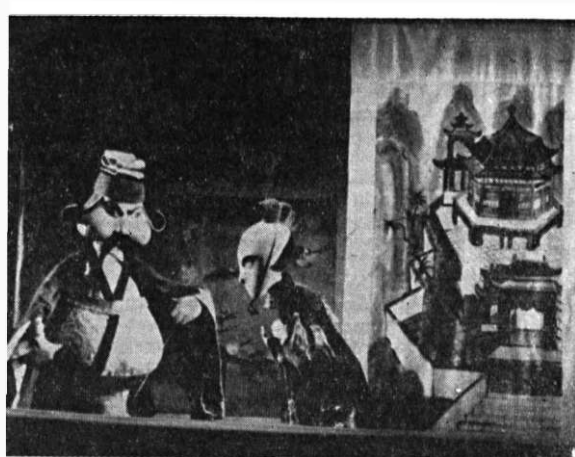
de Virgil Teodorescu

Am văzut, în cadrul ciclului de manifestări itinerare cultural brăilean — 1976, premiera pe țară *Dreptatea mării* de Virgil Teodorescu, adaptare după o legendă chineză.

Dreptatea mării pare a nu se fi născut numai din impulsul, atât de caracteristic fi-

inței și personalității poetului, de a schimba mereu domeniul inspirației, de a trece, dezinvolt, de la un gen la altul, și nici din dorința unui simplu exercițiu de virtuozitate. Ea constituie o preocupare veche. Scrisă, acum vreo șapte ani, în proză, piesa nu a dat satisfacție elanului și pretențiilor primei incursiuni făcute de temerarul „argonaut” în apele involburate ale genului dramatic. Și atunci, cu vreo trei ani în urmă, ideea a fost reluată, piesa a fost topită și turnată în forme noi, în limbajul caracteristic și seducător al poeziei. Alchimia poetului, resursele de vrajă și de expresivitate din preaplînul sufletului său, forța și dezinvoltura lirică au determinat desăvîșirea acestei mici și fluide broderii dramatice.

Dacă e să zăbovim asupra motivelor de inspirație impuse de legenda originară, ele ar putea fi, la prima vedere, jocul bogat de imagini și de culori din folclorul oriental,

„Dreptatea mării”: în lumea exotică a împărățiilor orientale

viziunea metaforică asupra lumii, în care realitatea se îngemănează cu visul, iar cotidianul se infiltrează sensibil, pe nevăzute, în fantastic și fabulos. Cercetată mai atent, povestea celor cinci frați care se opun tiraniei mandarinilor și, cu sprijinul generos, neprețuit al mării, pun capăt lăcomiei și cruzimii, ticăloșiei și nedreptății, i-a oferit, de fapt, lui Virgil Teodorescu motivul preferat, decorul său favorit : marea. Pasiune binecunoscută, marea îndeplinește, în această operă dedicată copiilor, nu numai funcția de mediu familiar poeziei, ci și una simbolic justiciară. Sursă de viață și de existență, de bucurie și de exaltare pentru eroi, marea reprezintă un lăcaș de moarte nemilos pentru răufăcători și dușmani. Mediul marin prilejuiește artistului și în această miniatură pagină literar-dramatică desfășurări poetice. Sînt sugerate, cu fastuoasă eleganță, culorile pe care le îmbracă marea la ceasul zorilor sau al amurgului, miștile împărății ale adîncurilor, cu fantasticele lor vietăți. Se cîntă, cu delicate tonuri, țărnițele, florile de cireș și de lotus, dar mai ales se înalță, cu rară grație și cu patetism reținut, o emoționantă odă Omului, demnității și cinstei, curajului de a înfrunta răul și nedreptatea.

În lumea pestriță, exotică, colorată a împărățiilor orientale, populată de măscărici și călăi, de florărese și saltimbanci, de mîncători de flăcări și pescari fabuloși, rezonanțele actuale, morala piesei — primă cerință în spectacolul pentru copii —, încrederea în puterea unirii, în geniul unui popor, care numai unit își poate făuri destinul și rea-

liza minuni, acțiunea ză, prin inspiratul condei al lui Virgil Teodorescu, ca un fecund exemplu creator.

Păpușarii din Brăila au fost cei dintîi care au receptat sentimentul poetic și patriotic elevat al textului. Ei au trecut la montarea lui cu dorința fermă de a realiza un spectacol capabil să acționeze asupra publicului cu același carat de forță lirică mobilizatoare. Preocupați de acuratețea transcrierii acțiunii și de înțelegerea cit mai clară a mesajului, realizatorii au renunțat, însă, la o seamă de sugestii privind viziunea simbolic-metaforică fabulos colorată a lumii piesei. Suprimarea primelor două scene și a altor fragmente, eliminarea totală sau comprimarea unor personaje au văduvit imaginea scenică de farmecul complex al textului, au sărăcit acțiunea de unele argumente poetice și dramatice aduse de autor în sprijinul înțelegerii mai subtile a ideii. Regizorul Traian Ghițescu-Ciurea a dezvoltat epie acțiunea, marcînd confruntările dintre personaje, dar a trecut pe plan secund exuberanța de imagini, tenetele fantasticului. Dar în înlănțuirea decourilor și a mișcărilor există o gradație bine gîndită, lupta dintre mandari și cei cinci frați se desfășoară cu un crescendo bine dozat, momentele de tensiune — nereușitele călăilor — precum și unele scene de virtuozitate păpușărească dau echilibru întregului, chiar și în această viziune regională simplificată.

Scenografia lui Mircea Nicolau folosește stilizarea pe motive chinezești binecunoscute : paravane pictate cu ramuri de cireș, stampe suspendate cu siluete de pagode, cojbe de stof cu acoperișul caracteristic etc. ; proiectate pe fundaluri de lumină frumos colorate în albastru, roșu, portocaliu, ele conferă spectacolului frumusețe și putere de seducție. Dintre păpușile realizate în stilul Wayang, cîteva sînt deosebit de izbutite : mandarinul burtos cu fălci uriașe, sfetnicul cocoșat, cu barba ca un fir de ață neagră, măscăriciul, foarte expresiv în forma sa uscățiv-mefistofelică, cu chelia însemnată cu moț roșu și învăluit într-o misterioasă pelerină neagră. Din păcate, mai puțin sugestivi au fost cei cinci frați, atît de asemănători între ei și totuși cu însușiri supranaturale atît de deosebite. Funcțional și util mi s-a părut comentariul muzical al lui Romeo Chelaru. Cea mai importantă contribuție o aduc în spectacol minutorii. Cîțiva dintre ei : George Gruia (Mandarinul), Marius Exarhu (Măscăriciul), Ion Stanciu (Sfetnicul), Eva Pavel (Feng), Ghenriete Gruia (Mama), Ioana Encuțu (Sen) creează, prin mișcare, prin expresivitatea glasurilor, prin sinceritatea interpretării, adevărate personaje.